

עין משפט
נר מצוה

גדא מ״י פ״ט מהל' שנת הלכה ה' ו מ״י פ״ט מהל' כלים הלכה ד' ספג לאון סה טו״שע א״ח פ״י שג סעף טו:

גז ב מ״י פ״ט מהל' כלי המקדש הלכה א ספג עשן קעג:

גז ג מ״י פ״א מהל' כלים הלכה ו' ופ״ב הלכה א:

לעזי רש"י
הגדה"א [גרייז']. הכרת טובה.

מוסף תוספות

א. אלמא צריך חיטוי לטומאת מת. ריע"א.
ב. דאתם ושיביכם לא משמע אלא מה שבא מן השבי המקבל טומאה ולא ככלא הוא לכל מה שבא מן השבי. מ"י הרי"ן.
ואצטריה מי יימר לן שצריכה חיטוי והוא דהא לא כתיב גבי טומאה דא גבי קרבן שהקריבו על הרהורי לב. ריע"א.
ג. דאי"כ בהמה גמי נימא שצריכה הזאה. ריע"א.
ד. ופשוטי כלי עץ. מוס' הלח"ס.
ה. דאצטריה טמאה. ריע"א.
ו. דסמכין אדרשא דבסמךין. מ"י הרי"ן.
ז. למימרא דלענין טומאה מיירי. ריע"א.
ח. וכי מי שלא עשה אלא מנעל אחת לדגלו לא ידע טמא. ריע"א.
ט. משום דמחזי כעלה. מנכ"ס סע"ג.
י. ורש"י ז"ל מפרש שהיו כותבים ממש זה על זה, וקשיא לי לר"י אי"כ הויא קריין כלל קדש לר"י. ריע"א.
יא. קדש להשם כאלכסון, ומ"מ השם היה עליון. מ"י הרי"ן.
יב. שנעשה מתחילתו קטן. ריע"א.
יג. ג' חז' נמי. מוס' הלח"ס.
יד. לאפקרי כל עץ וכלי עצם וכר שאינו יכול לקפלים ולהניח בתוכם. מוס' הלח"ס.
טו. דכתיב טבעת ועגיל וכוזבו, וטעי היה ניחא למינקט טבעת שהוא קטן ודק יותר מציץ שהוא יותר רחב שתי אצבעות. מוס' הלח"ס.
טז. דלא נקט טבעת משום דלא איתפרש לן שיעריה. מוס' הלח"ס.
יז. רש"י. מוס' הלח"ס.
יח. והוה לפי שטתו שפירש לעיל דכתיב בשל מדין תחטטאו משמע לשון הזאה. מוס' הלח"ס.
יט. אמאי צריך להאי גזירה שהו דכלי כלי. מוס' הלח"ס.
כ. דתניא לקמן (סד). בהדיא. ריע"א.
כא. תימן את האמור של בזה. ריע"א.
כב. [ל]יריב"א ורי"ה, דהי"ק. מוס' הלח"ס.
כג. הוא דכתיב גבי קרבן שהקריבו אנשי הזבא דכתיב (במדבר כז, ז) ונקרב את קרבן ה' איש אשר מצא כלי זהב אצטריה וצמיד, ובתורה כתיב (שם פסוק נא) כל כלי מעשה. מ"י הרי"ן.
כד. ואי משום דכתיב תחטטאו אתם ושיביכם מנין לנו שזה בכלל השבי לענין חיטוי. ריע"א.
כה. מהתם. מוס' הלח"ס.
כו. כל כלי אשר יעשה מלאכה בהם במים יובא וטמא עד הערב. ריע"א.

רבינו חננאל

בירית זו אצטריה. אוקימא בשתי יריכות בלא שלשלת נקראת בירית, ואם יש בהן שלשלת נקרא א"ר אלעזר בר' יוסי אני ראיתי ברומי כו'.

את חשבת ושלא ימולו בניהם ושיבעלו נשותיהם כשהן גרות. הלך ר' ראובן בן אציטורובלי וסיפר קומי והלך וישב עמהם. אמר להם מי שיש לו ארוב רוצה שיעשיר או שיעני, אמר לו יעני. אמר להן אם כן לא יעשו מלאכה בשבת כדי שיעני, אמרו לו נשותיהן כשהן גרות, ויכחשו. אמר לו יחזירו. אמר [לן] מי יילך ויבטל את הגזירה. [נ"א: ואחור מן] ילך ר' שמעון בן יוחי שהוא מלומד בבסיס, וילך עמו ר' אלעזר בר' יוסי וכו'. על לבי גזא, אשכחתי לההוא אגרות שקלחה וקצעה. והיינו דאמר ר' אלעזר ב"ר יוסי אני ראיתי ברומי והיו עמה כליה טיפ' דמיס. ובתוספתא מקואות [פס' ד] אמר ר' אלעזר בר' יוסי הלכה זו כו'.

סג:

וּאִילָּן אֲצֵעֵדָה טַמְאָה הִיא. פ"ה דכמיז צמעשה מדין אֲצֵעֵדָה וְלָמִיד וגו' וכמיז תמחטאו אתם ושציכס"ם ולא נהירא^[כ] דע"כ תמחטאו לא אכל השבי קאי^[כ] דהא בצמהות^י גמי הוו בשבי ולאן בני צבולי טומאה יניהו לכן נ"ל^ה משום^ו דכמיז אֲצֵעֵדָה וְלָמִיד וכמיז צתריה ויקח ס' (מהס)

במה אשה פרק ששי שבת

מרעהו. מונע חסד. ואע"ג דלא כתיב מונע ממילא משמע שכל תציבה שראשה מ"ס משמשת נטיילה היא כמו ויקח מידם (שמות נב) אֲצֵדו גוים מארצו (מלכים י') **למיפא.** לאפוט עיסה שהשאל צעה"צ תנורו: **שקילי ניציה.** נטולות ד' שיניו שהוא נושך צהן. אותן שיניים קרי ניצין כדאמרינן באלו טרפפות (חולין דף נט.) גמל ניצי אית ליה: **שקילי טופריה.** נטולות אפרניו מלסריו: **שקולא.** טובת טובתך ומוטלת על הקוּסִים: **טויפותיך.** טובת הגאח נחמתך כמו מחזיק טוב הגרי"א בלע"ז: **עד כאן.** עד ודע כי על כל אלה וגו': **עד כאן לסורה.** שמח בתלמודך לנוד משמחה ומטוב לצ והלך בדרכי לצך להבין מה צלכך לפי ראות עיניך: **מכאן ואילך למעשים טובים.** ודע כי על כל אלה עד כל מה שלמדת סופך ליתן את הדין אלו את הקיסים: **אֲצֵעֵדָה.** שזרע: זרוע: ואילו **אֲצֵעֵדָה טמאה** היא.

דכמיז צמעשה מדין (צמדנר לא) אֲצֵעֵדָה וְלָמִיד וגו' וכמיז תמחטאו אתם ושציכס: **סחס אֲצֵעֵדָה.** שצורוע עומדת צשוק להחזיק צמי שוקיה שלא יפלו ויראו שוקיה הלכך טהורה דלאא לגוי היא וכלי תשמיש נמי לא היא אלא כלי המשמש כלי דומיא דטצעות הכלים דאמרינן צפרקין דלעילא^ו דטהורין ויוצאין צהס דלורך לציסה היא ומישלף ואחויי נמי ליכא למישא דלא מיגילא לשוקה: **ציריס צאחס.** משוקיה: ושולשם משוי להו מנא. צתמיה דקמני ככלים טמאים: **וי סימא כדר' שמואל נו' משמיט קול צגלי מחמות.** צירש צפרקין: **ועשו להן שלשלת נו'.** הלכך שלשלת משמיס אדם הוא ולאן תשמיש כלי דלא תקבל טומאה ואין יוצאין צהן דילמא שלפא לשלשלת שהיא של והצ ומחויא דכי שקלה לשלשלת לא מיגילא שוקה שהי צירית צמקומה עומדת: **ישר וכן אמר ר' יוחנן.** יפה אמרת וכן שמעמי מר' יוחנן: **מלץ.** שהוא דצר מועט ומנא עס תכשיטי כהן: **יו"ד ה"א מלמעלה קדש למ"ד מלמעטה.** כלומר השס שלם צשיטה עליונה וקדש למ"ד צשיטה תחתונה שלא להקדים שאר אותיות למעלה מן השס מאחר ששני שיטיין היו. ורצינו הלוי שונה ה' קודש לה' מלמעטה והיא היא: **אני ראיתי צרומי צרום.** שנכנס לאורז המלך ליטול מה שיצאה צמס' מעילה (דף פ' ז): צמעשה צן תלמיין: **כי סליק רצ דימי לנשרדעא.** חזר צו ממה שאמר צין אריג הוא: **מאן צגד.** דכמיז צגי שרצים או צגד או עור או ריציז הוא: **אריג ופכשטי כל שהוא.**

חציז אריג וחציז תכשטי שאניז אריג וכולו היו כל שהוא כלומר דצר קטן: **מוסיף שק על הצגד.** צדצד זה שהשק טמא משום אריג ולקמיה מפרש ליה: **הסוא צמידן כסיב.** גצי טומאת מת ושרץ ממת לא יליף להחמיר דמה צלם שכן טומאתו חמורה: **כלי**

רב נסים גאון
אמר ר' אלעזר בר' יוסי
אני ראיתי ברומי וכתוב עליו קודש לה' כשיטה אחת. ותניא כותיה כמס' יומא בפ' הרציאז לו את הכף [דף נז] אמר ר' אלעזר בר' יוסי אני ראיתיה ברומי

והיו עליה כמה טיפי דמים. והדבר שגרם לו לצאת לרומי מפורש במסכת מעילה בפ' קדשי מוצב [דף יז] שא"ל ר' חושב את ר' שמעון בן יוחי ברומי מניין לדם שרצים שהוא טמא. אמר ליה דאמר קרא וזה לכם הטמא. אמרו לו תלמידיו גזר עליו רשב"י. אמר להם תלמודו ערוך הוא מפיו של ר' אלעזר בר' יוסי, פסם אחת גזרה מלכות הרשעה גזרה על ישראל שישמרו

אמר להם מי שיש לו ארוב רוצה שיעשיר או שיעני, אמר לו יעני. אמר להן אם כן לא יעשו מלאכה בשבת כדי שיעני, אמרו לו שפוען בן יוחי שהוא מלומד בבסיס, וילך עמו ר' אלעזר בר' יוסי וכו'. על לבי גזא, אשכחתי לההוא אגרות שקלחה וקצעה. והיינו דאמר ר' אלעזר ב"ר יוסי אני ראיתי ברומי והיו עמה כליה טיפ' דמיס. ובתוספתא מקואות [פס' ד] אמר ר' אלעזר בר' יוסי הלכה זו כו'.

מסורת הש"ס

(א) צ"כ פג, (ב) וצינא כט:
מכות נג: צנא קמא פג, צ"כ סג, (ג) נשי נח:
(ד) נש א' יומא, (ה) ולעיל נג, צרכות מנ: עיזוינן לצ:
ספחים נג: צ"כ נא. מנהדרין ק. צשעות מ: מה: חולין ז:
עז: עז, (ו) וסיה ה', (ז) צ"ל אמר ר' אליעזר, מלור דבש, (ח) וצרכות ל: עיזוינן טז: קד. יצמות כ: עז, צ"ב קח. קלח. סנהדרין סא. מסת ח: וצחוס דג. מנחות יב: לו, (י) וצ"ל אמר ר' אליעזר, מלור דבש, (י) קודש מלמעטה לה' מלמעלה כלי צ"כ הרמזים צפ"ט מהל' כה"מ וגם גי' היסטורלי פ' טרף בקמפי טוטה קח, (כ) וצ"ל מלמס', (כ) וצ"ל מוס' לעיל ט, ד"ה אין ט וכו'.

תורה אור השלם

1 לקס מרעהו וְסָד וְרָאָת שְׂדֵי יַעֲקֹב:
2 שמוח בחור בילדותיך וישיבך לבך ברך בחורותיך והלך בדרכי לבך ובמראי עיניך ודע כי על כל אלה לא יבא אשך ציצן וְסָד טהור במים:
3 כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש וטהר אף במי גדה ויתקשא וכל אשר יבא באש תעבירו במים:
4 וְצִיִּית צִיצִין וְסָד טהור ופתחת עליו פתחי וחסם קדש ליה:
5 וכל אשר ישלך עליו מזהם במתים וטמא מכל כלי עץ או כגד או עור או שק של כלי אשר יעשה מלאכה בהם במים יובא וטמא עד הערב ויטהר: ויקרא יא יב ויקח משה ואליעזר ויבחנו את תוקהב מאתם כל כלי משה:
במדבר לא נא

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה צירית וכו' פ' צקוני' עומדת צשוק:

גליון הש"ס

גם' שכן בל' יזינת. וכן סוכה לה' פ"א וסנהדרין ד ע"צ ע"ז צתמפי שמים וכו':
שם ע"ב דלברי תורה. עיי' ערכין יא ע"א מוס' ד"ה משמות: שם קביה דר' רביה ויחב' ר"י וקא מנכנס. נעתיין אל ע"צ ומרים טט ע"ב:
תוס' ד"ה מנין לאריג. דראוי הוא לבוה. ק"ל מממתי פ' כ"ז מ"צ דלעיל גזיר המנגלות ועיי' צרמזים ורש"ס שם והיי' מ"מ הוא צבלא אפטר לקפול להניח צו מעות צמקס. ולע"ז:

מוסף רש"י

דשקילי ניציה. ייציניש, ליא ארבע שיני הכלל האלוקות שכן טען [ב"ב ג].
שקילי טיבוחת. מה שאתה מממתי הכל (שם) נטולה היא ממך ומוטלת על החוליס (כחובות גז).
כבר נד. ולד. ונעקף מתקומו [ב"ב שם], יישר.
ספיר אֲצֵעֵדָה (ספוחים ג: חולין טז).

רב נסים גאון

אמר ר' אלעזר בר' יוסי
אני ראיתי ברומי וכתוב עליו קודש לה' כשיטה אחת. ותניא כותיה כמס' יומא בפ' הרציאז לו את הכף [דף נז] אמר ר' אלעזר בר' יוסי אני ראיתיה ברומי